

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Balvzii Miscellaneorum Liber ... Hoc est,
Collectio Veterum monumentorum, quæ hactenus
latuerant in varijs codicibus ac bibliothecis**

Baluze, Etienne

Parisiis, 1679

Ad Passionem Sancti Savini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14735

qua tractatur de vita Imperatorum usque ad Iulianum, utilem esse ei qui velit habere *notitiam persecutorum*, id est, eorum Imperatorum qui persecuti sunt Ecclesiam Dei. *Persecutorum* enim heic legendum esse, non verò *persecutionum*, docent in primis codices 173. & 2789. bibliothecæ regię, tum codex 305. bibliothecæ Colbertinæ, prima editio Romana anni MCCCCLXVIII. Veneta anni MCCCCLXXXVIII. & Lugdunenses duæ annorum MDXIII. & MDXVIII. Primus omnium Erasmus reposuit *persecutionum*, auctoritate haud dubiè vetusti alicujus exemplaris, cum in codice quoque 1110. ejusdem bibliothecæ Colbertinæ ita legatur. Hunc secutus est Victorinus. Sed profectò ex his quæ dicta hæcenus sunt satis constat hanc lectionem non esse bonam, & eam retineri debere quam veteres libri & editiones exhibent, cum nullam habeat difficultatem. Agamus autem gratias immensæ Dei optimi maximi benignitati, qui istum Lactantij librum nobis post tot sæcula redonavit, eoque utamur ad majorem ipsius gloriam & sanctæ Ecclesiæ utilitatem, in cujus gratiam susceptus est hic labor.

AD PASSIONEM SANCTI SAVINI.

Acta ista, quorum fragmentum edidit illustrissimus Cardinalis Baronius in annalibus ecclesiasticis, nos invenimus integra in vetustissimo codice MS. bibliothecæ Colbertinæ. Sunt autem sincerissima & optima, ut monuit idem Baronius, & digna quæ veniant in manus hominum eruditorum. Cujusnam porrò civitatis Episcopus fuerit Savinus, variæ sunt inter scriptores Italos sententiæ, quibusdam eum Assisinatem Episcopum fuisse censentibus, aliis Spoletinum, nonnullis etiam Clusinum & Faventinum. Baronius eum vocavit Episcopum Spoletinum, non aliam, ut opinor, ob causam quàm quòd martyrium consummaverit in civitate Spoletina. Et Baronium quidem propterea reprehendit Philippus Ferrarius in Catalogo sanctorum Italiae pag. 761. quòd contra fidem actorum scripserit eum Spoletinæ Ecclesiæ præfuisse. Sed Ferdinandus Vghellus in catalogo Episcoporum Spoletinorum pag. 170. ait Ferrarium hallucinatum fuisse & frustra Baronium fugillasse, & Savinum contendit sedis illius cathedram verè tenuisse, sed eundem tamen Assisinatibus, Clusinis, Faventinis, aliisque vicinis Ecclesiis vel præfuisse vel evangelium prædicasse. quod etiam repetit in catalogo Episcoporum Assisinsium.

Mihi, qui partium studio non ducor, ea verior viderur esse sententia quam acta confirmant, nimirum illum fuisse Afifinatem Episcopum, sed Spoleti occisum nomine Christi.

CAP. I.

MISSO SEXTO] Suetonius in Domitiano: *Fecit ludos seculares. In his, Circensium die, quò facilis centum missus peragerentur, singulos à septenis spatiis ad quina corripuit.* id est, ut Beroaldus interpretatur, instituit ut singuli missus, qui per septena spatia prius peragi solebant, quinque spatiis peragerentur. Centum igitur, ut idem Beroaldus observat, missus equestres exhibebantur. Vnde in veteri Calendario Romano frequenter legitur *cm. xxiv.* quod quidam explicant *Circenses missus xxiv.* Porrò locus iste ex vita sancti Savini singularis est, cum hinc elici posse videatur Imperatores quoque ipsos cursu quandoque contendisse in ludis Circensibus, & cursus illos fuisse inter celebres factiones Prafinam, Venetam, Albatam, & Russatam; de quibus vide veteres inscriptiones apud Gruterum, præcipue verò eam quæ pag. *cccxxxvii.* extat in honorem Diocletis agitatoris. Vide etiam Notas Nicolai Alemanni ad historiam arcanam Procopij pag. 24. & 33. & Savaronem ad carmen *xxiii.* Sidonij.

CAP. II.

LIBROS EXPONIT] libros nimirum deificos, divinos, dominicos, sacras scripturas. Tum enim bellum primò commotum fuit propter libros dominicos, ut alibi diximus.

ATQUE AVCTORITATE] In margine monuimus legendum videri *hanc auctoritatem*, id est, præceptum, iurisdictionem, litteras. Vide Glossarium Dufresnij.

EÆDEM FISCO] Hæc est lectio codicis quo usus est Baronius, & quæ sanior videtur. In codice Colbertino legitur: *fisci tributis adplicandis sociantur.*

CAP. III.

IN MEDIO FORO] Consuevisse iudices iudicare Christianos in foro, spectante populo, probant, præter alia veterum testimonia, acta sanctorum Saturnini, Dativi, & sociorum cap. *iii.* & acta sancti Pontij martyris cap. *xvi.*

AD ACTA SANCTORVM SATVRNINI,
Dativi, & sociorum.

INCIPIVNT CONFESIONES] Addidimus hunc titulum ex codice 930. bibliothecæ Colbertinæ. Deerat enim in editionibus Surij & Henschenij. Cum autem ille sit vetus, & in eo quædam, quæ ad historiam sanctorum